

ERNSZT-MUZEUM.

Egy örült, egy csodagyerek és a gazdasági élet egy előkelő, a Nyugat fülledt szellemi atmoszférájában közismert és tiszteletreméltó férfiújának tehetőségtelen, de a mindennapi kenyér gondját nem ismerő gyermeke adják meg az Ernst-múzeum csoportkiállításának jellegét.

Csontváry Kosszika Tivadartól nem lehet megtagadni, hogy vannak benne finom megérzések, gondolatok, a VIII. és IX. századi japán művészet csodálatos mélységű tájképeire formailag hasonló képei, de lángészek, zseninek, üstökösök, sőt még csak nagy tehetségnek is csak a snobok, vagy az álműveltek nevezik. Tájképei, panorámái nagy méretűkkel tűnnek ki, alakjai pedig nem primitívek, hanem az örült ember lázalmában született torzképek, olyanok, aminőket az elmegyógyász a klinikai gyakorlatból igen jól ismer. De azokat legfeljebb egészségügyi kiállításom mutatják be, nem pedig ott, ahol a látogatók a művészetet keresik.

A csodagyermeknek, Peterdi Gábornak pedig kár volt gyermeked képeivel vágni a hatást. Egy zeneműnek első tételét a zenész nem mutatja be előre, az énekes nem skálázik a publikum előtt, a szónok sem a hallgatósága előtt tanulja beszédét. Egy festő dadogása csak akkor érdekes, ha ez a dadogás a történeti távlatban, fejlődésének egy részét képezi, egyébként bosszantó. Mintahogyan bosszantó ennek a csodagyermeknek a kiállítása. Jó színérzéke van, de hiányzik a forma, a rajz, a technika, a kultúra, az egyéniség, szóval az, mi által ez a kiállítás létjogosultságot nyerne.

A harmadik kiállító, Fenyő Györgyre, kár a szót vesztegetni. Vajjon társadalmi és vagyoni pozíciójának nyomatéka nélkül kiállíthatott volna-e az előkelő helyiségben? Akkor is ígéret volna-e, akkor is találnának-e benne csak egy szikrányi jót is, ha csak egyike volna a magyar élet számos névtelen ígéretnék és igazi tehetségének?

Hol van a szigorú, pártatlan, megvesztegethetetlen magyar műkritika? Miért nem tiltakozunk az áltehetségek burjánzása ellen, miért engedjük izlésünket rontani? Vagy az alkímélet hályoga borítja a szemeket?

Réméljük, hogy az elkövetkező kiállítások összeválogatása szerencsésebb, szemet, lelket üdítőbb lesz.

(Esztergom.)

Mohai Ágnes.

CSODABOGÁR.

A szegedi képzőművészeti körök nagy belső háborúságát illusztrálja az a két közlemény, amely a *Szegedi Napló* hasábjain megjelent:

NYILTTÉR*)

Válasz Feifért bácsi kritikájára.

Én nem haragszom rajztanár úr, mert akaratán kívül nagy szolgálatot tett nekem: soha ilyen látogatott nem volt a kiállításom és az ön firkálására ideözönlő közönség extázisa az ön által lehúzott Miss Szeged, Paupert Baba és Goitein Lici képei előtt volt a legjobb válasz az ad abszurdum kritikára.

*) E rovatban közlöttékért sem a kiadóhivatal sem a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Ugy látszik, azért találja édeskésnek a portréimat, mert nem mázoltam egy s a n d a szemű, bambán mosolygó csecsemőt, körülaggatva plé-maranccsal, papirmassé almával, stb., amiben csak az anyai szem elfogultsága tudott egy gödrös arcú, mosolygó kerubint fölfedezni és mindez uraim — csekély 8 pengős havi részletekben Feifert műtermében bármikor megrendelhető.

Nagyon sajnálom, hogy egy ilyen egyébként komoly és megfontolt férfiút a ma uralkodó késhegyig menő kenyérharc nyugalmából annyira kilibben-tett, hogy nevetségessé tette magát. És ezt higgye meg uram, csak az ön érde-kében sajnálom.

És végül bevallom, én igen kis embernek érzem magam, de olyan kicsi még nem vagyok, hogy a Feifert bácsi tanítson festeni.

Joachim József.

NYILTTÉR*)

Válasz Joachimnak.

Szívesen adok alkalmat, hogy becsmérő állításait bebizonyíthassa. A bűn-vádi feljelentést megtettem.

Pfeifer Elek.

*) E rovatban közölttekért sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

Mondanunk sem kell, hogy mi sem vállalunk semmiféle felelősséget az idé-zett közleményekkel kapcsolatban, sőt még annak eldöntésére sem vállalkozunk, ki a nagyobb festő a két nyilttéri Üzengető között.

*
* *

A színházi kritikának is megvan a maga stílusa, sőt tolvajnyelve . . . Ez a néhány kliséből álló stílus már-már annyira sablonná merevedik, hogy örömmel kell üdvözölnünk ezen a kitaposott téren a forradalmi ösvények nyitóját. Ime egy ilyen meglehetősen *expresszív* kritika-foszlány a *Szegedi Hirlap* szept. 29.-i szá-mából:

A fővárosi színházlátogató válogathat, valósággal korzózniuk a színpad szépségei között, a vidéki bérlő képzelete kényszer-*házasságot* köt azzal a művész-művel, akit az igazgató izlése oktrojál rá . . . Hangos csata robbant ki a mértéktadó színházlátogatók között. Nem tennék jó szolgálatot a színháznak, ha a hirtelen ítélők és az elfogódott rajongók közelharcának részletezésével sietnének elébe a lassan érlelődő közhangulatnak . . . Azok, akiknek ezen az összehasonlí-táson túl is van mérőléciük a primadonna felértékelésére, a bemutatkozást nem tartják egészen sikertelennek. Elek Ica *exterieur*-je (sic!) kibírja az erős reflektort, szabályos amatóriai vonalai nagy fogalmat fog-nak biztosítani a gúkker-kölcsönző vállalatnak . . . Tolnay Andor pontosan szállította, amit egy *bonvivántól* kívánni lehet; szép darab ember, van mit nézni rajta a nőknek. Kiss Manyi a pihelysúlyra alkalmazott gro-szteszk játék művésze kedvesen pajzánkodott.

Ehhez még csak annyit jegyzünk meg, hogy a szigorú kritikus — nomen est omen — *Puskás* álnév mögé rejtőzik.

(Tápé.)

Galli Mátyás.